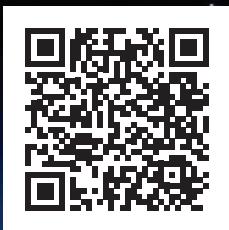

The image features a night scene of a town, likely Bethlehem, with a bright star in the sky. A large, dark, decorative mandala graphic is overlaid on the top half of the image. The text "EVANĎELJE DĂ PĂ" is written in large, white, bold letters, and "LUKA 1-2" is written in smaller, white, bold letters below it. The background is a dark blue night sky with a bright star and a town with buildings and palm trees.

EVANĎELJE DĂ PĂ

LUKA 1-2

Isus su avut ăm Betlehem

www.rombib.com

South Slavic Ardilean Bayash

**EVANĎELJE
DĂ PĂ
LUKA 1-2**

EVANĀELJE DĂ PĂ LUKA 1-2

The Gospel of Luke 1-2

Published 2019 for the South Slavic Ardilean Bayash edition by
Romska Biblija (RomBib)

www.rombib.com

Graphics & Layout: OM EAST, *www.east.om.org*

Front cover photo by *www.LumoProject.com*

This is a joint production by
Romska Biblija (RomBib) and OM EAST.

eBooks for download: east.om.org/ebooks

This work is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License. To view a copy of this license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>.

Luka skrijă karči pântru Teofil dă kustu alu Isus

¹ Ka kum šćijec mulc su apukat sã skriji dogođajur šje Dimizov u obečalit a su dogodulit ăntri noj. ² Orikic as re svedoci dãm kap dã šje ur skris, šã jej ur fost hej kari veđi, šã jej ăș slugurlje la vorba.^a ³ Aša šã ju mam ăngăndit dãm elși pã rãnd sã skruv kutotu pântru činji, glavni Teofile. ⁴ Aša sã fij siguran sã poc arăta šã sã spuj dă ănkriđalã dă vorbilje dã šje aj fost ănvăcat kã ăj aje anume.

Andalu spunji alu Zaharija kum su ave Ivan Krstitelj

⁵ Ăm zăljielje kănd kralj Herod vladale ăm Judeja, are unu popã šje sã čima Zaharija dãm

^a **1,2** jej ăș slugurlje la vorba Ili “služule alu Dimizov aša spunje alu ominj dă poruka aluj.”

svečenički rodu alu Abiji,^b šã mujere aluj isto are dãm pleme alu Aron. Je sã čima Elizabeta. ⁶ Amãndoj äs re äm oči alu Dimizov fãrdã duvinã, pravedni kã jej cãnje toči zapovjedurlje šã pravilurlje alu Domnu. ⁷ Jej asre fãr dã kupij, daje kã Elizabeta nu puće sã ajvi kupij, šã amãndoj äsre tari bãtãrnj.

⁸ Kãnd una zã, Zaharija služule alu Dimizov äm Hram, u vinjit vreme pã grupa aluj sã služulaskã. ⁹ Dã pã obiçaju äntri pop lu izabralit ku kocka sã mergã äm svetište alu Dimizov sã prinusulaskã mirosur.^c ¹⁰ Šã äntreg narodu ašçipta afarã šã sã aruga äm vreme dã mirosur.

¹¹ Atunšje anđalu alu Domnu su nãstãmit alu Zahariji dãdãnençi pã desna parçi^d dã žrtvenik hunđi are miros. ¹² Zaharija kãnd u vãzut pã anđal tari su änfrikušat.

¹³ Daje anđalu ju zãs: “Nuçi sprije, Zaharija! Arugalã ata u fost auzãtã. Bašãca ata Elizabeta u ave fišjor, šã tu vi da numi Ivan.

^b **1,5** Abija are poglavar kari ave grupã dã pop a toc jej asre potomci alu Aron, kari are elši pop dã Izrael (vedi 2 Ljet 24).

^c **1,9** Svećenici trãbuje sã acãci tamjan kari are dulšji mãndru miros, dãđe prinos alu Dimizov äm tota điminjaca šã dã sara pã poseban oltar äm nontru äm Hram.

^d **1,11** *desna parçi* lok hunđi anđalu are pã lok dã čast.

¹⁴ Vi ave fālušaje šā slavlje šā mulc sur ām fāluša la fātala aluj.

¹⁵ Kā jāl anume u fi mari ām oči lu Domnu. Vin šā tari buturā no be. Mar ām injima alu mumāsa jāl u fi umpljet ku Duhu Svānt.

¹⁶ Mulc Izraelc su āntoršji dā rānd dā jāl ām napoj la Dimizovu alor.

¹⁷ Jāl u meržji ām nenće alu Domnu ka vjesniku ām duhu šā ām pučere alu Ilija kari are dā kānva prorok sā pomirilaskā pā kupiji ku tatusurlje, sā āntorkā pā eje kari ās nevjerni sā apušji mudrost dā la heje kari ās pravedni, sā pripremalaskā narod pāntru Dimizov.”

¹⁸ Ali u zās Zaharija alu anđal: “Dā pā šje uj šči kā aje āj anume? Tu vejs kā mes aku om bātārn šā bāšāca ame āj isto ām aj.”

¹⁹ Anđalu ju āntors vorba: “Numilje amnjov āj Gabrijel šā ju mes ku Dimizov^e sā askult

^e **1,19** *ju mes ku Dimizov* ām original skrijā: “kari stā la Dimizov”. Asta āj zās ka ukor ali Zaharija. Prisutnostu alu Gabriel, kari vinji direktno dā la Dimizov, ar trābuji sā fijā dovoljan dokaz alu Zahariji.

šje mu spunji, aša mes mānat sã svitesk ku činji šã sãc aduk Hir fãlos. ²⁰ Punji mã ureci, kãnd mar nu maj ânkrizut dã vorbasta šje cam spus, tu njimik nu vi puće sviti pãn šje no su dogoduli asta šje cam spus. Vorbilje šje cam spus ur fi ãm pravã vreme.”

²¹ Lume ašçipta afarã pã Zaharija, šã sã čudule šje fašji atita dobã ãm svetište. ²² Kãnd u vinjit afarã nu puće sã svitaskã. Jãl svite ãm znakovur šã nu puće sã svitaskã njimik. Šã atunšje ur prišjiput kã u avut vizijã ãm svetište.

²³ Kãnd u završãlit vreme dã služba aluj ãm Hram, Zaharija u fužjit akasã. ²⁴ Atunšje maj dã pã zãljilje bãšãca aluj u rãmas gãrjonã, šã nu u jãšãt afarã šinš lunj.^f Elizabeta u zãs: ²⁵ “Domnu ãj ala kari u fãkut asta aku: Dimizov su ujtat pã minji ku milã šã u lot ãndãrãt rušãnje dãm oči alu ominj.”^g

^f **1,24** Dã pã šinš lunj, toc u viđe kã ãj gãrjonã. Atunšje ominji nu su akãca dã Elizabeta kã inka ãj nerotkinjã.

^g **1,25** Asta ãj dãje kã sãmce rušãnji kã je nu ave kupij.

Andalu spunji alu Marija kum su ave Isus, Fišjoru alu Dimizov

²⁶ Šasā lunj dā kānd Elizabeta are gārjonā, Dimizov u mānat pā andalu aluj pā Gabrijel ām varuš ām Galileja kari sā čamā Nazaret.

²⁷ Jāl u vinjit la fatā ām pār kari su zaručulit ku Josip kari are potomku alu Kralj David. Je sā čima Marija. ²⁸ Gabrijel u vinjit šā ju zās: “Ānfālušešćici tu kari ješč izabralitā! Domnu āj ku cínji! Blagoslovulitā ješč tu āntri mujer!”

²⁹ Marija are uznemirenā dā pozdravu aluj šā je u ānšjirkat sā sā āngāndaskā šje značalešći.

³⁰ Andalu ju zās alji: “Nuc fijā frikā, Marija! Tu aj aflat la Dimizov milā.^h ³¹ Punji ureći, vi rāmānje gārjonā, vi fāta fišjor šā tu ji punji numi Isus!

³² Jāl u fi mari, šā u fi čimat Fišjoru lu
Hāl Maj Mari!

Šā Domnu Dimizov ju da autoritet
sā vladalaskā ka kralju ka kum āj
predaku aluj David.

^h **1,30** *Tu aj aflat la Dimizov milā* Idiom “aflā milost” značalešći kā benji ješč apukat dā la šjinjiva: “Dimizov u odlučulit kā cu da mila” ili “Dimizov cu arāta bunjeme aluj.”

³³ Šă jăl u vladali âm familija lu Jakov dă erikeš,

šă kraljevstva aluj no ave kraj!”

³⁴ Marija u ăntribat atunšje pă anđal:

“Kum poći asta fi kă ju mes fată âm pâr!”

³⁵ Anđalu ju ăntors vorba:

“Duh Svânt u vinji pă ćinji,
šă pučere dă Hăl Maj Mari ću astupa
ku sjenă.

Dăm ala rând Kupilu Svânt šje u fi fătat
dă la ćinji u fi čimat Fišjoru alu
Dimizov.

³⁶ Punji ureči: Rođakinja asta Elizabeta aj bătărnă šă isto u ave fišjor, kă je nu puće să ajvi majmult, ali aku aj mar âm šasă lunj dă kănd aj gărjonă. ³⁷ Kă njimika nuj nemoguće lu Dimizov!”

³⁸ Atunšje u zăs Marija: “Da ju mă ligizesk ku asta să fjuv ropkinja alu Domnu. Lasă fijă aša kum tu zăšj.” Atunšje anđalu u fužjit dă la je.

Elizabeta u kunuskut pã kupilu alu Marija dãm injimã kã äj ala Mesija

³⁹ Dovã tri zãlji dã pã aje Marija su gãtat šã u mers pã kalji, je su ängribit äm unu sat äm Judeja äm đal. ⁴⁰ Akulo are kasa lu Zaharija. Je u tunat äm nontru šã su pozdravalit ku Elizabeta. ⁴¹ Kum u auzãt Elizabeta pozdrav lu Marija u sãmciãt pã kupilu alji kum tari su miškat äm injimã, šã Elizabeta are pljinã ku Duhu Svãnt. ⁴² Elizabeta tari u mužjit lu Marija: “Maj tari ješcã blagoslovulitã tu äntri mujer, šã blagoslovulit äj kupilu atov! ⁴³ Adišje mes aša bitnã, kã tu mama lu Domnu amnjov vinji sã mã posjetilaskã? ⁴⁴ Kã dãm momentu šje am auzãt pozdravalala ata, kupilu amnjov tari su miškat dã fãlušãjã äm injima ame! ⁴⁵ Blagoslovljenã daje kã tu aj änkruzut kã šje Domnu cu igirit sigurno u fi!”

Marija slavalešci pã Dimizov äm kãncit

⁴⁶ Atunšje Marija u zãs:

“Duša ame äľ slavalešci pã maj mari Domn,

- ⁴⁷ šã duhu amnjov sã ãnfãlušešći ãm
Dimizov Spasitelju amnjov,
- ⁴⁸ daje kã jãl su ujtat ku milã pã minji pã
poniznã ropkinja aluj,
aku toçi generacijurlje mur čima
blagoslovljena,
- ⁴⁹ daje kã svemogući Dimizov u fãkut
mari djelur ku minji,
šã numilje aluj ãj svãnt.
- ⁵⁰ Pãlãngã totã sãmãnca, Dimizov ãj milos
pãlãngã eje kari ãl poštivalešći.
- ⁵¹ Ku mãnã aluj jãl u fãkut pučernjišji
lukrur.
Jãl u arunkat afarã pã eje kari ãsre
ponosni ãm sufljičilje alor šã pã eje
kari ãsre umišljeni.
- ⁵² Pã hej bãlour vladar lju vãrlji dã pã
prijestolje,
a pã heje kari ãs ponizni lju riđika.
- ⁵³ U rãnjit pã fãlmãnž ku mãnkari bunã,
a pã gãzdašji lju mãnã ku mãnjlje
golji.

⁵⁴ Jāl u ažutat pã Izrael sluga aluj
su ångãndit dã milã aluj,ⁱ

⁵⁵ ka kum u obeçalit alu preci anoštri dã
kånva

sã fijã pljinj dã milã pãlångã Abraham
šã pãlångã potomku aluj* dã erikeš.”

⁵⁶ Marija u rãmas ku Elizabeta tri lunj
atunšje su åntors akasã.

Ivan Krstitelj su avut

⁵⁷ Kãnd u vinjit vreme alu Elizabeti sã ajvi
kupil, je u fãtat fišjor. ⁵⁸ Šã kãnd ur auzãt
susjedi šã njamu kã Domnu are bun pãlångã je,
jej ur vinjit una la je šã sã åm fãluše la jã una.

⁵⁹ Kupilu trãbuje sã fijã obrezalit pã osma zuva,
šã kãnd or vinjit una sã fakã asta, jej gãndẽ sã
åj ðe numi Zaharija dã pã tatusu. ⁶⁰ Mumãsa u
odbilit šã u zãs: “Nu, jãl su čima Ivan.”

⁶¹ Ali jej ur zãs: “Njime dãm njamuc no fost
čimat dã pã numiljala!” ⁶² Šã aša jej åntriba ku

ⁱ **1,54** Dimizov nu poči åmujta. Kãnd åš dušji åm firi, Dimizov
sã ångãðešči, aje značalešči kã Dimizov djeluvulešči dã
pã obečanje šje u dat. Asta svitešči dã obečanje aluj: “u
obeçalit alu preci anoštri kã u fi milosrdan.”

* **1,55** Gal 3,16

znakur pã tatusu alu kupilula, kum su čima.
⁶³ Zaharija u šjirut pločicã dã skris šã u skris:
 “Ivan äj numilje aluj!” Toc äsre ämirac. ⁶⁴ Šã
 dãm ala šas Dimizov u dãsvãkut gura alu
 Zaharija šã puće sã svitaskã. Šã jãl dãđe slavã
 alu Dimizov!

⁶⁵ Atunšje frika u vinjit pã tot susjedu šã
 äm totã parće dã Judeja pãm đalur šã spunje
 šje su dogodulit. ⁶⁶ Toc kari ur auzãt dã aje
 cãnje äm firi šã sã ängãnde: “Šje u fi dãm ala
 kupil?” Anume mãnã alu Domnulujⁱ are ku
 kupilula Ivan.

Zaharija prorokuvulešči šjinji äj Mesija šã Ivan

⁶⁷ Zaharija, tatusu alu Ivan are pljin dã Duhu
 Svãnt, atunšje prorokovale šã zãšje:

⁶⁸ “Slava alu Domnu Dimizov alu Izrael,
 Kã jãl u vinjit šã sã otkupilaskã pã
 narodu aluj!

ⁱ **1,66** mãnã alu Domnuluj äj pučere alu Domnu: “pučere
 aluj are ku jãl”.

- ⁶⁹ Jāl u rāḏikat pāntru noj pā spasielju
silni!^k
Dām potomstva lu sluga amnjov la kralj
David.^l
- ⁷⁰ Asta nju fost spus dām gurālje dā
proroci aluj svānc dā kānva:
- ⁷¹ spasenje dā la dužmanji anoštri šā dām
mānj^m kari toc nji māržālešči.
- ⁷² Are milosrdan pālāngā preci anoštri, šā
u ispunulit savezu aluj svānt.
- ⁷³ Ām zakletvā karu u dat lu Abraham,
alu predaku anostru:
- ⁷⁴ sā nji izbavalaskā dām mānj alu
dužmanj,
sā pučenj poslužulenj pā jāl fār dā frikā,
- ⁷⁵ šā sā kustānj svānt šā ḏirept ām
toči zāljlje dā kustu anostru.
- ⁷⁶ “Šā tu Ivan fišjoru amjov, tu vi fi čimat
proroku alu Maj Mari Dimizov,

^k **1,69** Doslovno āj “rog dā spasenje pāntru noj”. Rog dā životinjā are simbol dā pučere alji sā sā potā branalaskā. Dā Mesija sā svitešči ka kum ar fi jāl rog kari ari pučeri sā spasalaskā Izrael ka “šjinjiva ku pučeri sā nji spasalaskā.”

^l **1,69** Doslovno āj ām kasa alu sluga aluj David. Kasa alu David predstavalešči familija aluj, potomci aluj.”

^m **1,71** Vorba “māna” predstavalešči pučeri kari rej ominj koristilešči protiv dā ominji alu Dimizov.

kã tu vi meržji ãm nenće alu Domnuluj
sã ãj ðireš kalje aluj,

⁷⁷ Tu vi da alu lume lu Dimizov, Hir fãlos
dã spasalala

šã dã jirtala dã grehurlje alor.

⁷⁸ Kutotu asta ãj dã rãnd dã sufljitu milos
alu Dimizovu anostru,

ka sorilje kari svitlizešči u vinji afarã
dãm nor pã noj susⁿ

⁷⁹ u da luminã alu eje kari šaði ãm
tunjerik,^o šã ãm sjena alu morći.

Nju punji pišjorilje anoštri pã kalje dã
putuljalã.”^p

⁸⁰ Ivan u kriskut šã su ãmbãlurit ãm duh.
Kusta ãm pustinjã pãn šje nu su arãtat javno
alu Izraelc.

ⁿ **1,78** Asta ãj metaforã dã ðiriptači. Ajišje sã svitešči dã duhovna ðiriptači kari Spasitelj u da ka kum sorilje vinji afarã kari svitlizešči pã pãmãnt. Veði Mal 4,2.

^o **1,79** *eje kari šaði ãm tunjerik*asta ãj metaforã hunði nuj duhovna ðiriptači. Alu heje ominj kari lji falalešči duhovna ðiriptači svitešči kã jej šaði ãm tunjerik: “ominji kari nu šcijã ðiriptači”.

^p **1,79** *kalje dã putuljalã* ãj metaforã dã kust kari osoba ari putuljalã ku Dimizov: “sã kustãnj kust ku putuljalã” ili “sã umblãnj pã kalji kari nji dušji la putuljalã”.

Isus su avut ăm Betlehem

(Mt 1,18–25)

¹ Ăm aje vremi dă pă șje su avut Ivan, zapovjed u fost mănată dă la car August să fakă skritura dă stanovništvo ăm ăntragă cara.

² Aje are elși skritura dă stanovništvo kari u fost kănd Kvirinije are vladar dă Sirija. ³ Așa toc ur mers să să prijavalaskă ăm varuș hunđi preci alor u kustat.

⁴ Așa Josip dăm mik varuș Nazaret ăm Galileja, u mers ăm varuș Betlehem ăm Judeja hunđi su avut David daje kă jej as re njamu alu kralj David.^a ⁵ Josip u mers akulo să să jivaskă dă skritura una ku Marija zaručnica aluj, kari are gărjonă. ⁶ Šă kum ăsre dăm Betlehem akulo vreme u vinjit să să ajvi kupilu. ⁷ Je u avut elși

^a **2,4** *Betlehem* are mik varuș, akulo David su avut, a u fost zăs kă akulo su ave šă Mesija (Mih 5,2).

fišjor, lu ănvălit šă lu pus ăm hištalov^b daje kă nu are sobă păntu jej ăm fugadov.^c

Andalu najavalašči alu pastiri kă Isus su avut

⁸ Ăm ala lok dă propi dă Betlehem ăsre pastirur kari rămănje afară pă otvoreno šă paze stadurlje alor totă nopce. ⁹ Šă dăm turdată su pojavalit andalu alu Domnuluj! Andalu u stat ăm nence alor, šă slava alu Domnuluj lju svitlăzăt pă jej. Šă pastiri u gălbănjit ăm ubraz dă frikă. ¹⁰ Ali andalu lju zăs: “Nu vă fijă frikă! Ju vjuv să vă aduk Hir fălos, dă mari fălušăjă păntu totă lume. ¹¹ Ăm varuș hunđi su avut Kralj David, astăs su avut Spasitelj. Jăl ăj Krist, Domnu! ¹² Asta ăj znak dă pă kari să ăl šcijec: voj vic afla pă kupil ănvălit ăm hištalov.”

¹³ Atunșje dăm turdată lăngă parce dă andal u vinjit mulc andej dăm nor kari hvalale pă Dimizov. Šă jej slavale:

^b **2,7** *hištalov* are čist, molji šă uskat ka fănu, să fijă molji păntu kupil mik. Marija šă Josip as re una ăm aje prostorijă hunđi as re živadur.

^c **2,7** *nu are sobă păntu jej ăm fugadov*daje kă ur vinjit mulc ominj ăm Betlehem să să prijavalaskă pă skitura dă stanovništvo.

¹⁴ “Slava alu Dimizov ăm nor
 șă pã pãmănt putuljală alu eje
 ominj kari lju izabralit.”

¹⁵ Dă pã șje ur fužit anđeji dă la pastir ăm nor,
 pastiri ur zăs una la alt: “Hajc aku am Betlehem,
 șă sã viđenj aje dă șje Domnu nju spus!”

¹⁶ Așa jej sur ăngribit ăm Betlehem șă ur
 aflat pã Marija, șă pã Josip, a kupilu are ăm
 hiștalov. ¹⁷ Șă kănd pastiri ur văzut pã kupil jej
 sur apukat sã spușă șje lju fost spus dă la anđeji
 dă kupil. ¹⁸ Toc eje kari ur auzăt șje pastiri ur
 spus, jej toc asre ămirac. ¹⁹ Ali Marija cănje
 toci vorbilje alor ăm sufljituș șă mult sã gănđe
 dă jelji.^d ²⁰ Atunșje pastiri ur fușjit la stadurlje
 alor șă jej dăđe hvală șă slavă lu Dimizov dă
 kutotu stvarurlje șje ur auzăt șă șje ur văzut,
 točno kum lju fost najavalit alor.

²¹ Osma zuva kănd kupilu su avut u fost
 obrezalit,^e șă u fost čimat Isus, numilje
 dată aluj dă la anđal majnti dă șje Marija u
 rămas gărjonă.

^d **2,19** Marija cănje dă vorbilje alor șje ur spus dă kupilu alji,
 kutotu ji are dragocjeno: “ăm fălușăjă cănje aje”.

^e **2,21** *obrezalit* Zakonu kari Dimizov u dat alu židovski
 vjernici zăšji kă obrezanje dă fișjor ăj žrtva dă roditelji kari
 trăbă sã adukă. (Lev 12,1-4).

Isus šă Marija trăbă să mergă ăm Hram

²² Šă kănd u vinjit vreme alu Marija obred dă čistilală kum are zapovjedalită dă la zakonu alu Mojsije, Marija šă Josip ur dus pă Isus am Jeruzalem să ăl posvetilaskă la Domnu, ²³ kă ăj skris ăm zakonu alu Domnu: “Tot elši fišjor u fi posvetilită la Domnu.”** ²⁴ Jej trăbă isto să adukă žrtvă: “dovă grlicur ili doj tănjiřă puromb”*** kum ăj zapovjedalit dă la zakonu alu Domnu anostru.

Šimun u prepoznulit pă Mesija

²⁵ Atunšje are om ăm Jeruzalem šje să čima Šimun. Jăl are pravedan šă svet šă aščipta pă Mesija să izbavalaskă pă Izrael^f šă Duhu Svănt are ku jăl. ²⁶ Šă Duhu Svănt majnti ju spus aluj kă no muri majnti dă šje no viđe pă Pomazaniku alu Domnu. ²⁷ Aša Duhu Svănt lu

^f **2,25** pă *Mesija să izbavalaskă pă Izrael* pă grčki: “aščipta utjehă dă Izrael.”

** **2,23** Izl 13,2

*** **2,24** Lev 12,8

dus pã Šimun äm Hram^g känd ur adus roditelji pã kupilu Isus äm nontru sä fakã obred kum are obiçaju dã zakonu alu Mojsije. ²⁸ Šimun lu apukat äm mäjilješ pã Isus, slavale pã Dimizov, šã u zãs:

²⁹ “Aku lasã pã sluga atov sä mor äm putuljalã, Domnu, kum tu aj zãs,

³⁰ kã oçi amej ur vãzut spasenje ata.^h

³¹ Asta tu aj fãkut dã totã lume.

³² Asta äj lumina dã ominjⁱ sä lji svitlizaskã alu ominj kari nus Židov, slava alu lume dã Izrael!”

³³ Tata šã mama alu Isus äsre umpljec ku ämiralã dã kutotu šje Šimun u zãs dã jãl.

³⁴ Atunšje Šimun u blagoslovulit pã jej šã u zãs lu Marija: “Dimizov u odredilit pã ala kupil kã pãntru jãl mulc Izraelc ur kãđe šã

^g **2,27** äm Hram “äm udvaru dã Hram.” Numa svećenici puće tuna äm zgrada dã Hram.

^h **2,30** spasenje ata “Spasalala” spunji dã osobã kari u adušji spas – kupil mik kari äj Isus – kum Šimun cãnji: “Spasitelj kari tu aj mãnat”.

ⁱ **2,32** lumina Asta metaforã znaçalešçi kã kupilu u ažuta alu ominj sä vadã šã sä prišjepi pã ista naçin ka kum lumina ažutã alu ominj benji sä vadã.

su riđika.^j Jāl aj odredilit sã fijã znaku alu Dimizov, ali mulc lur odbacali ³⁵ aša u vinji pã luminã gãndurlje askunšã alu mulc, a maču u ãmpunžji duša ata.”^k

Ana u prepoznulit pã Mesija

³⁶ Are isto aša proročica Ana fata alu Fanuel kari aj dãm pleme alu Ašer. Ana are tari bătãrnã mujeri, je are šapči aj ãm brak ³⁷ šã aku aj vãdoja, mar hundiva osamdeset patru aj.^l Ana nu fužje dãm Hram, nego služule akulo zuva šã nopće ãm post šã ãm aruguminći. ³⁸ Baš pã aje vremi Ana u vinjit, hvalale pã Dimizov, šã je spunje dã kupilu Isus alu toc kari ašćipta pã Dimizov sã otkupilaskã pã Jeruzalem.”^m

^j **2,34** *ur kãđe, sur riđika* Ešće vorbi značalešči: “asta kupil u fašji kã mulc ur kãđe ili ur vinji dã apropi la Dimizov”.

^k **2,35** *Mač* Asta metaforã spunji dã tuga mari kari Marija u sãmcã: “Tuga ata u fi aša tari dã ču dure ka kum maču čar ãmpunžji ãm sulljit.”

^l **2,37** “osamdeset patru aj”: poči fi 1) aste are vãdoja 84 aj ili 2) are vãdoja kari are bătãrnã 84 aj.

^m **2,38** *sã otkupilaskã pã Jeruzalem* Asta značalešči: “ala kari u otkupili Jeruzalem” ili “jãl kari u adušji blagoslov alu Dimizov a naklonost napoj ãm Jeruzalem” (veđi Iz 52,9).

³⁹ Dă pă șje ur făkut Josip șă Marija kutotu șje zakonu u șjirut dă la jej, jej ur mers ăm napoj ăm varușu alor Nazaret ăm Galileja. ⁴⁰ Kupilu u kriskut șă su ămbălurit, are pljin dă mudrost, șă blagoslovurlje alu Dimizov asre ku Isus.

Isus sviteșci ku učitelji ăm Hram

⁴¹ Roditelji alu Isus măržje ăm tot anu ăm Jeruzalem să fijă akulo pă blagdan dă Pasha. ⁴² Așa kănd are Isus dvanaest aj dă bătărn jăl una ku jej u mers pă blagdan ka kum stalno măržje. ⁴³ Șă kănd u trikut blagdanu jej sur gătat akasă, ali făr dă șcučilje alu roditelji, kupilu Isus u rămas ăm Jeruzalem. ⁴⁴ Jej gănde kă ăj hundiva ăm grupă. Jej ur trikut mari kalji totă zuva, kapu sur apukat să ăl koći ăntri njamu șă ăntri hej kari ăl kunoșce. ⁴⁵ Kum nu lor aflat, jej ur mers ăm napoj ăm Jeruzalem să ăl koći. ⁴⁶ Tri zălji dă pă aje jej lor aflat. Isus are ăm Hram, șăde ăntri učitelji dă zakonu alu Mojsije, punje ureci șă lji ăntriba. ⁴⁷ Toc kari ăl punje ureci ășre ămirac la fire aluj, șă la odgovurlje aluj.

⁴⁸ Roditelji aluj isto aša ăsre tari ămirac känd lor vāzut akulo šā mumāsa ju zās: “Fišjoru amnjov adāšje njaj fākut asta anovā? Tata atov šā ju as renj ăm mari brigur dā cīnji, pašci tot či kutanj!”

⁴⁹ Isus u ăntors vorba: “Ali adāšje mā kutac? Nu šcijec kā ju aš trābujī sā fjuv ăm kasaⁿ alu Tata amnjov?”^o ⁵⁰ Jej nur prišjiput šje gānde sā lji spuji.

⁵¹ Ali Isus u mers ăm napoj ku roditelji ăm Nazaret, šā jāl lju u pus ureci. Šā mumāsa aluj u cānut kutotu vorbilje ăm sufljituš.^p ⁵² Šā ăm aje vremi Isus u kriskut ăm gānd šā ăm telā^q šā ku milā dā la Dimizov šā dā la lumi.^r

ⁿ **2,49** *kasa alu Tata* Isus svitešči dā Hramu alu Dimizov.

^o **2,49** *Tata amnjov* Roditelji aluj trābuje sā šcijī dā svrha aluj kari Tata aluj lu mānat. Ku 12 aj, Isus, Fišjoru alu Dimizov, šcije kā Dimizov ăj pravi Tata aluj (nu Josip, bārbatu alu Marija).

^p **2,51** *u cānut kutotu vorbilje ăm sufljituš* Dā kutotu šje Marija u auzāt, zāšji kā ăj ka blago kari je cānje tari ăm sufljitu alji, pāze, šā cānje dā aje.

^q **2,52** *u kriskut ăm gānd šā ăm telā* “are maj kufiri šā maj bālour”.

^r **2,52** *ku milā dā la Dimizov šā dā la lumi* Asta svitešči kum krišće duhovno šā ăm telā: “Dimizov ăl blagoslovule maj mult šā maj mult a ominji ăl plāšje maj mult šā maj mult.”

